

ΝΕΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΙΚΗ ΤΑΞΗ

Σκοπός της προσούρας αυτής είναι μια διαφορετική πληροφόρηση για τις νέες οικονομικές σχέσεις. Σχέσεις που εγκαθιδρύθηκαν με την συνθήκη του Μάαστριχτ, την υπογραφή της GATT (Γενική Συμφωνία Λασιών και Εμπορίου) -για την οποία θα μιλήσουμε παρακάτω-, της ΝΑΦΤΑ (η Βορειοαμερικανική Συμφωνία Ελεύθερου Εμπορίου) και ταυτοχρόνως με την αναβάθμιση του ρόλου της Παγκόσμιας Τράπεζας και του Λιεθνούς Νομισματικού Ταμείου (Δ.Ν.Τ.). Τέλος δεν μπορούμε να παραβλέψουμε και τις προσπάθειες της Ιαπωνίας να συγκροτήσει τις χώρες του παλιού ΑΣΕΑΝ (χώρες της Ν.Α Ασίας).

Αφορμή για την έρευνα αυτή αποτέλεσαν οι κινητοποιήσεις των καπνοπαραγωγών της Βορείου Ελλάδος στις αρχές του περασμένου Απριλίου, των Γάλλων αγροτών και ψαράδων καθώς και των αγροτών, σε μικρότερη κλίμακα, άλλων χωρών της Ε.Ε. (π.χ. Γερμανία) και βεβαίως η εξέργερση των εξαθλιωμένων Ινδιάνων του Μεξικού.

Με την προσούρα αυτή θέλουμε να καταδείξουμε το "γιατί" αυτών των κινητοποιήσεων αλλά και να προτείνουμε λύση.

Η ίδρυση της GATT γίνεται το 1947 μαζί με άλλους 2 διεθνείς οργανισμούς, το Λιεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΑΝΤ) και τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ). Οργανισμούς που ελέγχουν οι ΗΠΑ. Την πρώτη συμφωνία την υπογράφουν 23 χώρες-μέλη. Από τότε έχουν διεξαχθεί πολλοί γύροι διαπραγματεύσεων και ο πιο πρόσφατος -ο όγδοος- ξεκίνησε το 1986 στην Ουρουγουά με τη συμμετοχή 117 χωρών-μελών. Οι διαπραγματεύσεις κράτησαν 7 χρόνια και στις 15 Δεκεμβρίου 1993 έγινε η επίσημη υπογραφή της συμφωνίας.

Σκοπός της συμφωνίας αυτής είναι να ορίσει τους κανόνες που θα διέπουν το παγκόσμιο εμπόριο και να φτιάξει ένα πλαίσιο μέσα στο οποίο θα εξαφανισθούν οι εμπορικοί φραγμοί.

Υποστηρίζεται δηλαδή ότι η ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίων, αγαθών και υπηρεσιών θα οδηγήσει σε αύξηση του παγκοσμίου εισοδήματος και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Υπολογίζεται ότι κάθε χρόνο θα δημιουργείται ένα επιπρόσθετο εισόδημα περίπου 200-300 δισ. δρχ., δηλαδή 40 δολάρια ανά κάτοικο!

Η πραγματικότητα όμως είναι άλλη. Από το 1945 μέχρι σήμερα το διεθνές εμπόριο έχει διπλασιαστεί και οι εξαγωγές μεταποιητικών προϊόντων αυξήθηκαν 20 φορές. Παρόλα αυτά οι ανισότητες τόσο μεταξύ πλουσιών και φτωχών όσο και στο εσωτερικό των ανεπτυγμένων χωρών δεν σταμάτησαν να αυξάνονται.

Αποτέλεσμα όλων αυτών ήταν να αυξηθούν οι "ζώνες παραγωγής αγαθών προς εξαγωγή", όπου οι μισθοί είναι εξαιρετιστικοί, οι προδιαγραφές ασφαλείας ανυπάρκτες και η πρόνοια για το περιβάλλον απουσία. Σήμερα υπάρχουν 260 τέτοιες ζώνες σε 67 χώρες. για παράδειγμα μόνο στα σίνονα των ΗΠΑ με το Μεξικό οι πολυεθνικές εταιρείες έχουν εγκαταστήσει 1800 εργοστάσια, που απασχολούν μισό εκατομμύριο εργάτες ή σωστότερα σκλάβους αφού ο μισθός τους είναι κάπου 100 δρχ. την ώρα!

Η ιδιαίτερη σημασία της νέας συμφωνίας της GATT δεν έγκειται στο γεγονός ότι στοχεύει στη μείωση των δασμών στα μεταποιητικά προϊόντα, που άλλωστε είχαν ήδη μειωθεί δραστικά από τους περασμένους γύρους (από 40% το 1945 σε 5% το 1986), αλλά για πρώτη φορά απορριβίζονται όλες οι αγορές, από τα αγροτικά προϊόντα μέχρι τις υπηρεσίες. Έτσι, οι επιδοτήσεις των αγροτικών προϊόντων για εσωτερική κατανάλωση ή για εξαγωγή θα μειωθούν δραστικά τα επόμενα 6 χρόνια. Γεγονός που θα 'χει ιδιαίτερα αρνητικά αποτελέσματα για την χώρα μας.

Πιο σημαντική όμως είναι απορύθμιση της αγοράς των υπηρεσιών, που είναι σήμερα η δυναμικότερη αγορά. Η απορύθμιση αυτή περιλαμβάνει όχι μόνο την άρση των περιορισμών στην εγκατάσταση τραπεζικών δικτύων, ασφαλιστικών επιχειρήσεων κ.λ.π. - πράγμα που αναπόφευκτα θα οδηγήσει στην κατάληψη όλων αυτών των δυναμικών τομέων από τις ανταγωνιστικές πολυεθνικές - αλλά και στην άρση των ελέγχων πάνω στις ξένες επενδύσεις. Μπορεί λοιπόν κανείς να αντιληφθεί το βαθμό ασφυκτικού ελέγχου πάνω στην οικονομία της κάθε χώρας που, μέσω της GATT, παραχωρείται στις πολυεθνικές.

Ο στόχος της συμφωνίας όπως είπαμε είναι το ελεύθερο εμπόριο, δηλαδή την ελευθερία 100 πολυεθνικών που ελέγχουν πάνω από το 50% του παγκοσμίου εμπορίου και το ένα τρίτο των επενδύσεων. Ακόμα και το υπολογιζόμενο επιπρόσθετο εισόδημα (70%) θα εισπραχθεί από το 14% του παγκοσμίου πληθυσμού που ζει στις ΗΠΑ (30%), στην Ε.Ε. (20%) και στην Ιαπωνία (20%). Αυτοί μάλιστα που έχουν την ατυχία να ζουν στην Αφρική θα χάσουν 2,5 δις. δολάρια. Και φυσικά, ούτε όλοι οι πολίτες των παραπάνω χωρών θα ωφεληθούν. Γιατί όταν υποθέτουμε, για παράδειγμα, ότι η ελληνική ναυτιλία θα ωφεληθεί, αυτό που βασικά εννοούμε είναι τους Έλληνες εφοπλιστές.

Το μοτίβο της επιτυχίας της συμφωνίας υποτίθεται ότι βρίσκεται στο νόμο του "συγκριτικού πλεονεκτήματος" σύμφωνα με τον οποίο θα έπρεπε κάθε χώρα να αφοσιώνεται στην παραγωγή προϊόντων που είναι δυνατή και να αφήσει ελεύθερη την εισαγωγή των άλλων προϊόντων. Αυτό σημαίνει ότι οι εργαζόμενοι σε "μη ανταγωνιστικούς κλάδους" θα εκτοπιστούν. Παραδείγματος χάριν, στην γεωργία δουλεύουν σχεδόν 3 δις. άνθρωποι και με την παγκόσμια επιβολή των προτύπων εντατικής καλλιέργειας υπολογίζεται ότι θα διώξει από τους αγρούς περίπου τα 2/3 από αυτούς.

Οποιαδήποτε επομένως υποτιθέμενα οφέλη από την αύξηση της παραγωγικότητας αναγκαστικά θα είναι βραχυπρόθεσμα και θα υπερκαλυφθούν μακροπρόθεσμα από τα έξοδα κοινωνικής ενσωμάτωσης των νέων ανέργων.

Δεν είναι μόνο οι αγρότες στο Νότο που θα υποστούν άμεσα τις συνέπειες της GATT, αλλά και σημαντικές κατηγορίες εργατών στο Βορρά, οι οποίες θα αντιμετωπίσουν -το οποίο ήδη συμβαίνει- τη μεταφορά ολόκληρων βιομηχανικών τμημάτων ή κλάδων, στις "ζώνες παραγωγής αγαθών προς εξαγωγή" όπως πιο πάνω αναφέραμε.

Στην χώρα μας οι τομείς που θα πληγούν περισσότερο θα είναι η γεωργία και η κλωστοϋφαντουργία εν αντιθέσει με την ναυτιλία.

Οι μειώσεις στους δασμούς που φτάνουν 36% - 50%, στα Μεσογειακά προϊόντα με τη σύγχρονη μείωση των εξαγωγικών επιδοτήσεων και του όγκου εξαγωγών, σε προϊόντα που αποτελούν το βασικό κορμό της Ελληνικής γεωργικής παραγωγής, θα οδηγήσουν σε εκτόπιση τα ελληνικά προϊόντα, όχι μόνο από τις χώρες της κοινότητας αλλά και από την ίδια την Ελλάδα, αφού οι αγορές θα κατακλυστούν από ομοειδή προϊόντα, προέλευσης τρίτων χωρών, χαμηλότερου κόστους. Αυτό θα οδηγήσει στη ακρίκνωση των Ελλήνων αγροτών μ' αντίστοιχη αύξηση της ανεργίας και δραστική μείωση των εξαγωγών.

Ειδικότερα στο θέμα του καπνού τα προβλήματα εντοπίζονται μεταξύ άλλων και στην απαγόρευση των ομάδων παραγωγών και συνεταιρισμών να επεξεργάζονται τα καπνά των μελών τους, στα αυστηρά και απαγορευτικά μέτρα που πήραν τρίτες χώρες για την εισαγωγή τοιγάρουν.

Πράγματι, η συνολική επίπτωση στο εισόδημα του παραγωγού οινίσταται σε μείωση κατά 34,1 δις. δρχ.

Ενώ δεν φαίνεται πιθανό να ωφεληθούμε σημαντικά από τα προγράμματα προστασίας του περιβάλλοντος των αναδιασώσεων και των πρώτων συνταξιοδοτήσεων.

Αν και οι κοινωνικές συνέπειες της εκτόπισης εκατομμυρίων ανθράκων από τις δουλειές τους είναι εύκολο να προβλεφθούν παρ'όλα αυτά οι "φωστήρες" της οικονομίας δεν το έλαβαν καθόλου υπόψη τους. Ούτε όμως σκέφτηκαν τις οικολογικές επιπτώσεις. Όταν το 1992 έγιναν προσπάθειες για την εισαγωγή ενός εκουσίου κώδικα συμπεριφοράς των πολυεθνικών, υπό την αιγίδα του ΟΠΕ, οι προσπάθειες εγκαταλείφθηκαν κάτω από την πίεση των εταιρειών και των αντιστοίχων κυβερνήσεων, χάριν της ελευθερίας των πολυεθνικών να εγκαθίστανται όπου είναι χαμηλότερα τα κοινωνικά και περιβαλλοντικά έξοδα. Πράγμα βέβαια καθόλου εκπληκτικό αν ληφθεί υπόψη ότι κατά την άποψη της ΓΛΤΤ και της Παγκόσμιας Τράπεζας τα "περιβαλλοντικά πρότυπα" (φυσικοί πόροι, άφθονη γη κ.λπ.) αποτελούν απλώς ένα στοιχείο στο "συγκριτικό πλεονέκτημα" μιας χώρας που πρέπει να "αξιοποιηθεί" μέσω του ελεύθερου εμπορίου.

Ποιος είναι λοιπόν ο πραγματικά κερδισμένος αυτής της νέας συμφωνίας; Μα ποιος άλλος εκτός από το κεφάλαιο. Μια συμφωνία που απλώς θα πλουτίσει περισσότερο την ήδη πλούσια ελίτ των πτωχών χωρών, σε βάρος των ήδη φτωχών στις πλούσιες χώρες. Ένα ευρύ και διογκούμενο προλεταριάτο που θα εξαρτάται όλο και περισσότερο από τα καπρίτσια του διεθνούς κεφαλαίου. Σύμφωνα με τα σημερινά στατιστικά στοιχεία των Ηνωμένων Εθνών, πάνω από 1 δισ. ανθράκων ζει σε άθλια φτώχεια, ενώ 400 εκατομμύρια ανθρώπων λοιμοκτονούν. Υπάρχουν επίσης 100 εκατ. αστέγων σ' όλο τον κόσμο δίπλα στους 202 δισεκατομμυριούχους και τα 3 εκατομμύρια των εκατομμυριούχων. Η διαφορά μεταξύ πλούσιων και φτωχών χωρών διπλασιάστηκε από το 1961 με το 20% του παγκόσμιου πληθυσμού στην κορυφή της πυραμίδας να ελέγχει το 83% του συνολικού πλούτου, ενώ στο 20% στη βάση της έχει απομείνει μόνο το 1,4% του πλούτου αυτού. Πρόκειται για το αποτέλεσμα της συνεχιζόμενης οικονομικής μεγένθυσης και καταναλωτικής κραιπάλης, πλουτοπαραγωγικών πόρων από το Βορρά, η οποία δεν δείχνει σημεία υποχώρησης.

Τα καπιταλιστικά, τα τριτοκοσμικά και τα κομμουνιστικά κράτη θεώρησαν την ιδέα της ελιτισμικής και τεχνολογικής προόδου. Ωστόσο η ιστορική πραγματικότητα είναι διαφορετική. Η οικονομική μεγέθυνση και τα υψηλότερα επίπεδα κατανάλωσης συνοδεύτηκε από μεγαλύτερη ανισότητα.

Σε μια εποχή οικολογικής κρίσης, η τεχνολογία έχει γίνει αποδεκτή σαν κάποια πανάκεια, από "ειδικούς" και πολλούς όλων των ιδεολογικών πεποιθήσεων. Η κατάσταση είναι πολύ πιο πολύπλοκη από την εικόνα που δίνει η οποιαδήποτε μορφή τεχνολογικής αισιοδοξίας: η τεχνολογία έχει τεράστιες δυνατότητες αλλά ενόσω η χρήση της ελέγχεται από τις πολυεθνικές και τους στρατιωτικούς, απλώς μετατρέπεται σ' ένα ακόμη ουσιαστικό στοιχείο της διαδικασίας της planejτικής παρακμής.

Οι μεγάλες επιχειρήσεις δεν βλέπουν και δεν μπορούν να δουν οποιαδήποτε πλευρά της φύσης να έχει εγγενή πραγματική αξία. Το κυρίαρχο κίνητρο, που ενότιε μεταβάλλεται κάπως από μεταρρυθμίσεις και κανονισμούς είναι η μεγιστοποίηση της ποσότητας των παραγόμενων εμπορευμάτων.

Αυτή η συνεχιζόμενη πορεία της οικονομικής και οικολογικής παρακμής είναι ριζωμένη βαθιά, μεταξύ ενός ανισόρροπου συστήματος παραγωγής, που βαδίζει προς το χάος και μιας όλο και πιο εύθραυστης βιοσφαιρας.

Όλα δείχνουν ότι το φυσικό περιβάλλον, από τους ωκεανούς μέχρι τα τροπικά δάση και την ατμόσφαιρα, δεν μπορεί για πολύ ακόμα να στηρίξει

έναν καπιταλιστικό βιομηχανισμό, που οδηγείται προς την ατελείωτη υλική επέκταση, στη γενικευμένη κυριαρχία και στη μετατροπή των ανθρώπινων όντων σε εμπορεύματα.

Η μόνη απάντηση και λύση στα παραπάνω είναι μία πραγματική δημοκρατία, όπου να συμμετέχουν οι πολίτες στο σύνολό τους. Μια κοινωνία αυτόνομη, που θα αυτοπεριορίζεται τόσο στην παραγωγή όσο και στην κατανάλωση. Ενάντια στο Κεφάλαιο και τις διεθνικές διαστάσεις που παίρνει εμείς θέλουμε μια παραγωγή και μια οικονομία που να είναι μέσο και όχι σκοπός της ανθρώπινης ζωής. Μια κοινωνία αυτοδιαχειριζόμενη και όχι μια κοινωνία που να αναπαράγει έναν αλλοτρωτικό πολιτισμό δηλαδή του καταναλωτικού ατομικισμού.

1977 12 1

ΟΜΑΔΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

